

Czwartek, 3 lutego 2011 r.

Kryzys gospodarowania odpadami w Kampanii

P7_TA(2011)0041

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 3 lutego 2011 r. w sprawie kryzysu gospodarowania odpadami w Kampanii

(2012/C 182 E/04)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę Rady 75/442/EWG z dnia 15 lipca 1975 r. w sprawie odpadów ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 4,
- uwzględniając dyrektywę Rady 91/689/EWG z dnia 12 grudnia 1991 r. w sprawie odpadów niebezpiecznych ⁽²⁾, w szczególności jej art. 2,
- uwzględniając dyrektywę Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów ⁽³⁾, w szczególności jej art. 11 i załącznik II,
- uwzględniając zmienioną dyrektywę ramową w sprawie odpadów (2008/98/WE) ⁽⁴⁾, w szczególności jej art. 17 i 18,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 listopada 2003 r. w sprawie sprawozdania z wykonywania dyrektywy Rady 75/442/EWG (dyrektywa ramowa w sprawie odpadów) ⁽⁵⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 16 września 1998 r. w sprawie komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady na temat stosowania dyrektyw w sprawie gospodarowania odpadami ⁽⁶⁾,
- uwzględniając dokument roboczy w sprawie misji informacyjnej Komisji Petycji w Kampanii we Włoszech, która odbyła się w dniach od 28 do 30 kwietnia 2010 r. ⁽⁷⁾,
- uwzględniając ustawę Republiki Włoskiej 123/2008 ogłoszoną dnia 14 lipca 2008 r.,
- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/99/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne ⁽⁸⁾,
- uwzględniając wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-135/05 z dnia 26 kwietnia 2007 r.,
- uwzględniając wyrok Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-297/08 z dnia 4 marca 2010 r.,
- uwzględniając art. 191 i 260 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

⁽¹⁾ Dz.U. L 194 z 25.7.1975, s. 39.

⁽²⁾ Dz.U. L 377 z 31.12.1991, s. 20.

⁽³⁾ Dz.U. L 182 z 16.7.1999, s. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 312 z 22.11.2008, s. 3.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 87 E z 7.4.2004, s. 400.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 313 z 12.10.1998, s. 99.

⁽⁷⁾ PETI_DT(2010)442870.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 28.

Czwartek, 3 lutego 2011 r.

- uwzględniając dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidującą udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska ⁽¹⁾, w szczególności jej art. 2,
- uwzględniając konwencję z Aarhus,
- uwzględniając art. 115 ust. 5 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że kryzys gospodarowania odpadami w Kampanii to najbardziej skomplikowany rozdział w historii gospodarowania problematycznymi odpadami w wielu częściach Włoch, w tym w Lacjum i Kalabrii oraz na Sycylii; mając na uwadze, że w latach 90. ubiegłego wieku ogłoszono stan wyjątkowy w gospodarowaniu odpadów i powołano komisarzy rządowych dysponujących specjalnymi uprawnieniami oraz środkami finansowymi,
- B. mając na uwadze, że we włoskim dekrete z mocą ustawy nr 195 z dnia 31 grudnia 2009 r. oficjalnie ogłoszono zakończenie stanu wyjątkowego i od tamtej pory przekazano odpowiedzialność za gospodarowanie odpadami władzom prowincji,
- C. mając na uwadze, że w dniu 5 października 2010 r. Komisja Petycji Parlamentu Europejskiego przyjęła dokument roboczy w sprawie misji informacyjnej w Kampanii we Włoszech, która miała miejsce w dniach od 28 do 30 kwietnia 2010 r., a została podjęta w wyniku licznych petycji dotyczących problemów w gospodarowaniu odpadami w tym regionie,
- D. mając na uwadze, że po kryzysie z lata 2007 r., wkrótce po przyjęciu sprawozdania z misji rozpoznawczej Komisji Petycji, wybuchł kolejny kryzys; mając na uwadze, że ogłoszeniu środków nadzwyczajnych w wyniku kryzysu, takich jak otwarcie nowych składowisk, towarzyszyły masowe protesty,
- E. mając na uwadze, że pierwotne rozwiązanie, obejmujące produkcję paliwa z odpadów zwanego „Ecobales” oraz wykorzystanie odpadów organicznych, wprowadzono nieodpowiednio, w wyniku czego nie było możliwe unieszkodliwienie „Ecobales” z odpadów; mając także na uwadze, że w wyniku braku filtrowania lub selekcji odpadów wyprodukowano – jak się szacuje – ponad 7 milionów ton „Ecobales”, których jakość nie spełnia norm,
- F. mając na uwadze, że pierwsza spalarnia odpadów w miejscowości Acerra zaczęła działać dopiero w marcu 2010 r., jej funkcjonowanie utrudnia brak odpowiedniej infrastruktury do segregowania i przetwarzania odpadów, a zaniepokojenie budzi wciąż unieszkodliwienie toksycznych popiołów z procesu spalania,
- G. mając na uwadze, że postępy w redukcji ilości odpadów oraz w recyklingu odpadów z gospodarstw domowych są minimalne, a odpady z gospodarstw domowych i inne odpady nadal są wywożone na składowiska bez segregacji, w niektórych przypadkach nawet – jak się wydaje – wymieszane z różnego rodzaju odpadami przemysłowymi,
- H. mając na uwadze, że wiele składowisk uznano za obszary o znaczeniu strategicznym, w związku z czym uniemożliwiono społeczeństwu, burmistrzom oraz lokalnym organom władzy, w tym policji, sprawdzenie, jakie odpady są tam rzeczywiście przywożone,
- I. mając na uwadze, że kluczowym elementem rozwiązywania kryzysu w gospodarowaniu odpadami jest praktyka stosowania odstępstw od przepisów i kontroli, na przykład przyznawania wyjątków od zasady wykonywania ocen oddziaływania na środowiskowo oraz od przepisów dotyczących składania zamówień publicznych; mając na uwadze, że komisarze byli uprawnieni do podejmowania decyzji o lokalizacji zakładów, składowisk i spalarni oraz o wyborze wykonawców, bez stosownego zasięgnięcia opinii lokalnych organów władzy i mieszkańców w sprawie podejmowanych decyzji i bez informowania ich o tych decyzjach; mając także na uwadze, że system gospodarowania odpadami kierowany przez komisarzy kryzysowych był ostro krytykowany i wszczęto w związku z nim szereg dochodzeń sądowych, a ze względu na brak przejrzystości i nadzoru instytucjonalnego jest on w rzeczywistości postrzegany przez wielu mieszkańców jako element problemu, nie zaś jako jego rozwiązanie,

(1) Dz.U. L 156 z 25.6.2003, s. 17.

Czwartek, 3 lutego 2011 r.

- J. mając na uwadze, że zgodnie z konwencją z Aarhus obywatele mają prawo do uzyskiwania informacji na temat sytuacji panującej na zamieszkiwanym przez nich obszarze, a obowiązkiem władz jest dostarczanie takich informacji oraz motywowanie obywateli do wykształcenia odpowiedzialnego podejścia i zachowań; mając na uwadze, że zgodnie z dyrektywą 2003/35/WE na państwach członkowskich spoczywa wymóg zapewnienia społeczeństwu realnych możliwości udziału – na wczesnym etapie – w przygotowywaniu i modyfikowaniu wszelkich wymaganych planów lub programów lub we wprowadzaniu zmian do tych planów,
- K. mając na uwadze, że nie przywiązano właściwej wagi do protestów społecznych przeciwko zaistniałej sytuacji i do prób zaproponowania alternatywnych podejść; mając na uwadze, że krajowe organy władzy politycznej poddały składowiska odpadów i spalarnię w miejscowości Acerra ścisłej kontroli wojskowej; mając na uwadze, że w ostatnim czasie podczas publicznych demonstracji przeciwko tej sytuacji doszło do aresztowań, co pokazuje, że stosunki między obywatelami a władzami uległy pogorszeniu, gdyż z upływem czasu niezadowolenie społeczeństwa rośnie,
- L. mając na uwadze, że w 2007 r. Komisja podjęła decyzję o zawieszeniu – do czasu zniesienia systemu komisarzy – wypłaty kwoty 135 mln EUR z okresu finansowania 2006-2013, która miała stanowić wkład w realizację projektów związanych z odpadami, i kwoty 10,5 mln EUR z okresu finansowania 2000-2006,
- M. mając na uwadze, że w większości miast postępy w redukcji ilości odpadów z gospodarstw domowych i ich recyklingu są minimalne; mając na uwadze niezwykle duże postępy w segregacji odpadów z gospodarstw domowych i zbieraniu ich w niektórych miastach, chociaż obecny cykl przetwarzania odpadów nadal w dużym stopniu polega na ich składowaniu i spalaniu, co jest niezgodne z wytycznymi nowej dyrektywy ramowej w sprawie odpadów (2008/98/WE); mając na uwadze, że plan gospodarowania odpadami jest obecnie oceniany pod kątem zgodności z zasadami ustanowionymi w prawodawstwie UE w dziedzinie odpadów, jeśli chodzi o hierarchię przetwarzania oraz bezpiecznie korzystanie ze składowisk lub spalania,
- N. mając na uwadze, że nie sprawdza się jakości odpadów z gospodarstw domowych ani wyrzucania niebezpiecznych odpadów na nielegalnych wysypiskach, oraz mając na uwadze, że przy podejmowaniu decyzji w sprawie lokalizacji składowisk w takich miejscach jak Chiaiano nie uwzględniono należycie czynników geologicznych i hydrologicznych, co doprowadziło do poważnego zagrożenia skażeniem okolicznych gleb i wód gruntowych; mając na uwadze, że stanowi to naruszenie art. 17 i 18 dyrektywy ramowej w sprawie odpadów, a także dyrektywy w sprawie składowania odpadów,
- O. mając na uwadze, że w wyroku z dnia 26 kwietnia 2007 w sprawie C-135/05 Trybunał Sprawiedliwości stwierdził, że po pierwsze, nie przyjmując wszelkich środków niezbędnych w szczególności do zapewnienia odzyskiwania lub unieszkodliwiania odpadów bez zagrożenia dla zdrowia ludzkiego i bez stosowania procesów lub metod mogących szkodzić środowisku naturalnemu, a po drugie, nie wprowadzając zakazu porzucania, wyrzucania lub niekontrolowanego unieszkodliwiania odpadów, Republika Włosa uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy prawa wspólnotowego; mając na uwadze, że w niedawnym wyroku z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie C-297/08 Trybunał stwierdził, że nie podejmując wszelkich niezbędnych środków w regionie Kampania, Republika Włosa uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej na mocy art. 4 i 5 dyrektywy 2006/12/WE,
- P. mając na uwadze, że Komisja nie otrzymała ostatecznej wersji planu gospodarowania odpadami dla regionu Kampania, do czego zobowiązuje wyrok Trybunału Sprawiedliwości; mając jednak na uwadze, że Parlament zapoznał się z projektem planu gospodarowania odpadami, przedłożonym po terminie wyznaczonym na 31 grudnia 2010 r.,
- Q. mając na uwadze, że już w rezolucji z dnia 16 września 1998 r. w sprawie wykonania dyrektywy dotyczących gospodarowania odpadami Parlament wezwał do systematycznego wszczynania postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom wobec państw członkowskich, które nie przestrzegają wszystkich postanowień tych dyrektyw, i do sporządzania kwartalnych wykazów wszczętych przed Trybunałem Sprawiedliwości postępowań przeciw państwom członkowskim niewywiązującym się ze zobowiązań, wraz z listą spraw rozstrzygniętych i kar nałożonych przez Trybunał; mając na uwadze, że w rezolucji z dnia 19 listopada 2003 r. w sprawie sprawozdania z wykonywania dyrektywy ramowej w sprawie odpadów Parlament wezwał do gruntownego i konsekwentnego monitorowania i koordynowania wdrożenia obowiązującego prawodawstwa w dziedzinie odpadów,
1. apeluje o pilne wskazanie trwałego rozwiązania spełniającego kryteria obowiązujące w UE, co oznacza o wdrożenie planu gospodarowania odpadami, którego elementem kluczowym – zgodnie z dyrektywą 2008/98/WE – jest poszanowanie hierarchii cyklu gospodarowania odpadami; zwraca się do Komisji, by informowała go o rozwoju sytuacji, w tym o wdrażaniu planu gospodarowania odpadami oraz o wykonywaniu wyroku Trybunału Sprawiedliwości z dnia 4 marca 2010 r. i przestrzeganiu przepisów UE;

Czwartek, 3 lutego 2011 r.

2. zauważa, że spełnienie w Kampanii przepisów prawa UE dotyczącego odpadów wymaga bardzo energicznych wysiłków na rzecz ograniczenia ilości odpadów, a także skupienia się w większej mierze na zapobieganiu powstawaniu odpadów, redukcji ich ilości, ich ponownym wykorzystaniu i recyklingu, przez zapewnienie odpowiedniej infrastruktury; odnotowuje również, że należy położyć większy nacisk na odzyskiwanie odpadów organicznych, zwłaszcza w tym zdecydowanie rolniczym regionie; zaleca weryfikację danych i wprowadzenie systemu wymiany najlepszych praktyk;
3. uważa, że środki nadzwyczajne stosowane przez długi czas przez włoskie władze, w tym mianowanie specjalnych komisarzy lub uznanie składowisk za „obszary o znaczeniu strategicznym” i objęcie ich nadzorem wojska, przyniosły efekt przeciwny do zamierzonego, i obawia się, że utrzymujący się brak przejrzystości w systemie gospodarowania odpadami kierowanym przez organy publiczne sprzyjał rosnącemu zaangażowaniu zorganizowanych grup przestępczych zarówno w oficjalne gospodarowanie odpadami w regionie, jak i w nielegalne usuwanie odpadów przemysłowych, zamiast je ograniczać; w związku z tym wzywa poszczególne odpowiedzialne organy do zapewnienia większej przejrzystości;
4. podkreśla znaczenie odbudowy zaufania dzięki zorganizowanemu dialogowi między społeczeństwem a poszczególnymi zainteresowanymi organami oraz między poszczególnymi szczeblami sprawowania rządów; ubolewa z powodu faktu, że władze postawiły zarzuty karne niektórym obywatelom pokojowo demonstrującym przeciwko otwarciu nowych składowisk, a służby bezpieczeństwa użyły siły w stosunku do manifestantów; jest przekonany, że tylko dzięki czynnemu zaangażowaniu obywateli oraz informowaniu ich na wszystkich etapach procesu można będzie z czasem znaleźć trwałe rozwiązanie problemów dotyczących odpadów, z jakimi boryka się region;
5. przypomina, że Komisja wycofuje właśnie środki z funduszy strukturalnych przewidziane dla Kampanii, które zostaną ponownie uwolnione dopiero po doprowadzeniu planu gospodarowania odpadami do rzeczywistej zgodności z prawem UE;
6. zwraca uwagę na fakt zmagazynowania, zwłaszcza na składowisku w Taverna del Ré, 7 mln ton „Ecobales”, których zawartość jest obecnie analizowana, i podkreśla znaczenie priorytetowego potraktowania ich usuwania i unieszkodliwiania, gdy tylko ich zawartość zostanie odpowiednio i dokładnie oceniona; podkreśla, że unieszkodliwianie „Ecobales” musi się odbywać przy zastosowaniu odpowiednich form przetwarzania i że problem ten należy uwzględnić w planie gospodarowania odpadami, jasno określając lokalizację poszczególnych etapów przetwarzania i stosując legalne praktyki;
7. zauważa, że należy pilnie zająć się jawnie prowadzonym nielegalnym wyrzucaniem mieszanych niezidentyfikowanych odpadów w pobliżu składowiska Ferandelle, oraz wzywa do egzekwowania ścisłej kontroli gospodarowania; przypomina właściwym organom, że muszą wprowadzić surową kontrolę postępowania ze szczególnymi rodzajami odpadów przemysłowych, niezależnie od ich pochodzenia, by zapewnić pełną zgodność z dyrektywą w sprawie emisji przemysłowych (zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli) (dyrektywa 2010/75/UE); zauważa ponadto, że należy stworzyć specjalnie wyznaczone obiekty zgodne z przepisami odpowiednich dyrektyw UE, zapewniając w ten sposób właściwą infrastrukturę do przetwarzania odpadów przemysłowych, specjalnych i toksycznych; domaga się wyjaśnienia, dlaczego nie wykorzystuje się obiektu przewidzianego do przyjmowania odpadów organicznych, i wzywa do jego uruchomienia, jeżeli spełnia on kryteria określone w dyrektywie w sprawie gospodarowania odpadami; wzywa do monitorowania niezarejestrowanych składowisk prowadzonych przez podmioty prywatne oraz do podjęcia odpowiednich działań w celu zapewnienia zgodności z przepisami UE;
8. wyraża ubolewanie z powodu decyzji w sprawie otwarcia składowisk na chronionych obszarach przyrodniczych na terenie Parku Narodowego Wezuwiusz, np. w Terzigno; zdecydowanie sprzeciwia się jakimkolwiek planom rozbudowy tych składowisk i z zadowoleniem przyjmuje decyzję o nieotwieraniu drugiego składowiska w Terzigno (Cava Vitiello);
9. zwraca uwagę na fakt, że Komisja oświadczyła, iż lokalizowanie składowisk na obszarach należących do sieci Natura 2000 nie jest samo w sobie naruszeniem prawa UE, a ponadto zauważa, że zgodnie z prawem UE lokalizację składowisk wyznacza się lub wykorzystuje do tego celu obszary należące do parków narodowych i do sieci Natura 2000 oraz wpisane na listę dziedzictwa UNESCO; zastanawia się, czy stanowi to zagrożenie z punktu widzenia ekologicznego i zdrowotnego; wyraża opinię, że składowiska na chronionych obszarach przyrodniczych lub kulturowych są niezgodne z prawem ochrony środowiska; zwraca się do Komisji o wprowadzenie zmian w przepisach UE dotyczących odpadów, aby stanowczo zakazać lokalizowania składowisk na obszarach należących do sieci Natura 2000; proponuje, by Komisja zwróciła się do Trybunału Sprawiedliwości o wydanie nakazu sądowego w razie rozbudowy istniejących składowisk na chronionych obszarach przyrodniczych lub w razie otwierania nowych składowisk na obszarach należących do sieci Natura 2000;

Czwartek, 3 lutego 2011 r.

10. zdecydowanie wzywa rząd Włoch, by działał w tej sprawie zgodnie z prawem UE, a w szczególności by zastosował się do dwóch wydanych ostatnio orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości, przestrzegał wynikających z nich, a ustalonych przez Komisję terminów doprowadzenia do zgodności z przepisami oraz naprawił wszystkie stwierdzone naruszenia prawa UE, wypełniając obowiązek podejmowania środków zapewniających przestrzeganie wspólnotowego dorobku prawnego na wszystkich szczeblach;
11. wzywa Komisję, by dołożyła wszelkich starań w kwestii śledzenia wysiłków właściwych włoskich organów o zapewnienie odpowiedniego gromadzenia, segregowania i przetwarzania odpadów, np. dzięki systematycznym kontrolom, oraz by wezwała władze regionalne do przedłożenia wiarygodnego planu gospodarowania odpadami; wzywa Komisję do zaproszenia delegacji Parlamentu Europejskiego do udziału we wspomnianych kontrolach;
12. podkreśla, że opracowanie i wdrożenie cyklu gospodarowania odpadami to obowiązek władz włoskich; jest zdania, że kosztów oczyszczania składowisk w Kampanii, które zostały skażone zanieczyszczeniami pochodzącymi z różnych form odpadów, nie powinni ponosić podatnicy, ale – zgodnie z zasadą „zanieczyszczający płaci” – podmioty odpowiedzialne za zanieczyszczenie;
13. zauważa, że Włochy nie powiadomiły o transpozycji dyrektywy 2008/99/WE w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne w terminie, który upłynął 26 grudnia 2010 r., ale oczekuje od Włoch pełnego przestrzegania tej dyrektywy i stosowania sankcji odpowiednich do naruszeń prawa dotyczących odpadów, wymienionych w dyrektywie, w tym wobec osób prawnych, jeśli spełnione są warunki do nałożenia takich sankcji;
14. wzywa Komisję do śledzenia rozwoju sytuacji i do skorzystania z przysługujących jej w tym zakresie uprawnień, w tym poprzez wszczęcie dalszych postępowań zmierzających do nałożenia kar finansowych (na podstawie art. 260 TFUE), w taki sposób, aby zapewnić niezwłoczne przestrzeganie przez władze Kampanii odpowiedniego orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości, zgodnie z orzeczeniem Trybunału z dnia 12 lipca 2005 r. w sprawie C-304/02, Komisja przeciwko Francji, Zb. Orz. 2005, tom I s. 6263, zwłaszcza poprzez dopilnowanie, aby istniejące składowiska spełniały wymogi prawa UE;
15. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentowi Włoch.

Oświadczenie pisemne w sprawie potrzeby zwiększonej koordynacji badań nad rakiem w Unii Europejskiej

P7_TA(2011)0042

Oświadczenie Parlamentu Europejskiego z dnia 3 lutego 2011 r. w sprawie większego wsparcia Unii Europejskiej dla sportów uprawianych na poziomie podstawowym

(2012/C 182 E/05)

Parlament Europejski,

— uwzględniając art. 123 Regulaminu,

- A. mając na uwadze, że rak pozostaje najczęstszą przyczyną zgonów w Europie i że badania nad rakiem są podejmowane przede wszystkim na szczeblu krajowym, że badania te są bardzo rozproszone, niejednolite i zróżnicowane w całej Unii Europejskiej i w związku z tym brakuje koordynacji na szczeblu UE,
- B. uznając pilną potrzebę wspierania samopodtrzymującej się współpracy i koordynacji w dziedzinie badań,